

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

342. An infamis infamiâ juris latæ sententiæ, & ipso facto incursâ teneatur in conscientia abstinere, etiam ante sententiam declaratoriam delicti, ab actibus legitimis, ad quos illum dicta infamia ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

servat. Abb. in c. inquisitionis. n. 6. in majoribus criminibus majorem numerum personarum, quam in minoribus requiri ad infamiam, & multo majorem ad infamandum personas publicas, quam privatas) virorum honestorum, prudentum, & gravium (non enim est infamis, cujus fama lata est tantum apud malevolos, maledicos, pueros, mulieres vel leves personas. c. quando & qualiter. de accusat. c. in cunctis. d. 11. q. 3. Garc. loc. cit. num. 12. Sanch. opusc. l. 6. c. 3. dub. 9.) qui verisimiliter illud scire possunt ac debent, si factum est verum & divulgatum; quales ferè sunt vicini, vel multitudo eorum, quorum interest scire v. g. scholarium, Universitatis, et si hi habitent in diversis locis civitatis, respectu delicti commissi ab uno illorum, ita tamen ut si hæc multitudo sit parva, & non tanta, quæ constituat populum (v. g. decem; populus enim ad minimum decem homines requirit. c. curio. 19. q. 3. Sylv. V. populus) non sufficiat major illius pars, ut factum dicatur famosum. Suar. cit. d. 48. f. 1. n. 20. Abb. in c. vestra. de cohabit. Est itaque infamia facti ut distincta ab infamia juris, seu legali, macula quædam moralis, independenter ab omni lege humana ad ipsum factum consurgens, & pariens de operante notitiam obscuram cum vituperatione, & reprehensione, per quam in opinione hominum persona tanquam maculata censetur indigna ad actus quosdam legitimos, dignitates & munia.

2. Respondeo ad secundum: infamia juris seu macula moralis ad factum non nisi ex vi & institutione legis, sive scriptæ, sive non scriptæ, consurgens, & maculans in ordine ad effectus à lege intentos, describi potest, quod sit à jure inducta privatio dominii ad famam legalem, nimirum ad eam famam, & opinionem laudabilem, honorabilem & claram, quam in hominibus supponunt actus legitimi, ut dignè, decenter, & validè exerceantur, adeoque & hoc dominio seu jure privati sunt, etiam delinquentes occultissimi, quibus nimirum hæc pœna infamiae juris ipso facto incurrenda statuta est v. g. Sodomitæ occultis &c. infamiam enim notantur, quos lex infamat, eo ipso quod aliquid commiserunt. Jafon in l. cunctos populos. c. de summa Trinitate lect. 2. n. 44. Garc. c. 8. n. 17. Suar. loc. cit. n. 14. quod autem tales delinquentes occultos non liceat diffamare extra judicium, non est inde, quod dominii famæ sint, sed quod illam de facto adhuc, quamdiu delictum occultum est, possideant, & nec latro à possessione sine injuria exturbandus sit privatâ auctoritate. Univoçè itaque non conveniunt infamia facti & juris. & differt infamia juris ab infamia facti, quod illa non dicat opinionem alicorum, nec sit necessariò quid divulgatum, eò quod quandoque etiam occultissimi delinquentes, ut dictum, illam incurrant. Item quod infamia facti directè & primò privet infamem possessione naturali famæ suæ; infamia verò juris dominio, adeoque infamia juris & facti simul privent dominio & possessione, non tantum naturali, sed & civili famæ propriæ. Ex quo effectu formali primario sequitur dein alter secundarius, qui est esse inhabilem, seu impedimentum ad actus legitimos, præcipuè Ordinum, Prælatuæ & dignitatis, propter excellentiam, honorem & sanctitatem suam requirentium ministrum, qui in hominum opinione sit claræ famæ & æstimationis commendabilis. Ita ferè Pass. n. 543. & 547.

P. Leuven. Fori Benef. Pars I.

Questio 340. An igitur infamis infamiâ facti sit ineligibilis, & inhabilis ad Prælaturas, dignitates, beneficia, officia Ecclesiastica, illiusque electio vel promotio, spectatâ solâ vi infamiae facti, sit ipso facto nulla?

1. Respondeo ad primum affirmativè. constat ex jam dictis, & sumitur ex c. accidens. de accus. c. causatum. de simonia. c. fin. de furtis. c. cum in cunctis. de elect. c. grave nimis. de prob. clem. 1. de et. & qualit.

2. Respondeo ad secundum negativè; infamia enim facti propriè sumpta, seclusâ institutione juris humani, gravat quidem personam, & obscurat, redditque indignam dignitatum & honorum, non quidem per modum legalis pœnæ, & impedimenti, sed ex natura rei seu naturali ratione, vel quantum lex naturæ, aut etiam gratia postulat (unde nec parit irregularitatem, quæ est legale impedimentum, & sæpe pœna illata à lege ob culpam. Suar. cit. d. 48. f. 1. num. 11. Filiuc. tr. 19. c. 8. n. 204. Garc. loc. cit. num. 64. Pass. num. 535. contra Sanch. opusc. l. 6. c. 3. dub. 10. num. 14. Bonac. de cens. d. 7. q. 3. p. 1. n. 2. qui tamen, ut rectè Pass. in hoc non distinguunt factum ex naturâ rei, & factum ut stans sub lege) non tamen iniqui & scelerati jure naturali incapaces sunt jurisdictionis & potestatis, adeoque eorum quantumcunque notiorum electio alâve promotio, quantum præcisè ex hac infamia facti non est irrita. Suar. loc. cit. Pass. nu. 536. quamvis tales peccent ingerendo se officiis puritatem vitæ, & morum requirentibus uti & eligentes, confirmantes, promoventes illos contra justitiam proprii officii. Tenetque hoc ipsum, etiam si delictum sit enorme & notorium notoreitate solùm facti. Garc. loc. cit. n. 47. Less. l. 2. c. 34. nu. 12. Pass. num. 568. citans plures alios, constabitque meliùs ex dicendis. q. 108.

Questio 341. An & quis dispensare possit in infamia facti?

Respondeo: hæc infamia propriè loquendo est indispensabilis, jus enim natura, & dictamen rationis indispensabile prohibet infamem, manentem talem, hoc est, qui dignâ penitentia virtuosaque vita præcedentem infamiam non absterfit (qua sic absterfa nihil est quod impediat amplius) promoveri ad Prælaturas & officia Ecclesiastica. Pass. n. 540. contra Barb. de off. Ep. alleg. 43. n. 30. Navar. c. 27. n. 204. Rodriq. to. 1. q. 24. n. 6. Mirand. to. 2. q. 8. a. 5. & alios docentes posse in hoc dispensare Episcopum, & consequenter etiâ Prælatus regularem cum suis. Verùm hi AA. infamiam facti cum infamia legali confundunt; nam infamia respectu effectuum, quos parit ex lege positiva, in quibus quandoque dispensare potest Episcopus, est infamia legalis. Poterunt nihilominus Episcopi & Prælati regulares quandoque discernere, an infamia facti sit, vel non sit talis, ut impediat; utrum sufficienter per penitentiam sublata. Pass. num. 541.

Questio 342. Num infamis infamiâ juris lata sententiâ, & ipso facto incurset (suppono enim cum Barb. de off. Ep. alleg. 43. nu. 13. Garc. p. 7. c. 8. n. 17. Suar. de cens. d. 48. n. 16. Filiuc. tr. 19. c. 8. n. 209. Pass. n. 548. & aliis contra Castrop. l. 4. d. 4. p. 4. n. 4.

L

4. n. 4.

4. n. 4. hanc pœnam incurri quandoque absque eo, quod procedat sententia declaratoria delicti, aut hoc sit notorium, vel etiam publicum) teneatur in conscientia abstinere etiam ante sententiam declaratoriam delicti ab actibus legitimis, ad quos illum dicta infamia inhabilitat. An verò sicut illum hæc infamia non privat actuali possessione famæ suæ, nec obligat ad diffamandum se, seu ad privandū se possessione famæ suæ (adeo ut etiam peccet contra iustitiam, qui delictum talis occultum manifestat extra iudicium) ita etiam non privet eum possessione externæ idoneitatis, ad exercendos actus legitimos; sed possit ante sententiam declaratoriam delicti permotus ad officia & beneficia ea recipere, retinere & exercere, ac si infamis non esset?

R Espondeo: infamem ipso iure, sed occultum, adeoque non infamem infamia facti non teneri ad hoc, nec prohiberi habere se extrinsecus in hoc ut non infamem, utpote qui manet in possessione famæ suæ, retinetque jus possidendi, eaque utendi, adeoque habet extrinsecus, & possidet estimationem illam laudabilem, quam ratio & jura requirunt ad actus legitimos, dignitates &c. cum enim funderetur impedimentum ad ea in privatione famæ tanquam effectus secundarius, quamdiu infamiam hanc non infert, nec illud inducet. Hanc sententiam re ipsa tenet Jason, in l. si quis major. c. de transact. n. 25. Burlat. conf. 14. n. 18. Archid. & Jo. And. in c. felicis. de penis in 610. n. 2. Sanch. de matrim. l. 7. d. 13. n. 1. Azor. tom. 1. l. 8. c. 13. Pass. num. 555. citans Sayr. Molin. Filiuc. &c. contra Felin. in c. cum non ab homine. de iudiciis. num. 10. Imol. in c. felicis. Suar. cit. disp. 48. s. 1. num. 17. in quantum censent teneri talem abstinere ab ordinatione, beneficio, Prælatura acceptandis, à restitendo &c. quantum potest possessione famæ suæ salva & absque manifestatione delicti sui; eò quod pœnæ latæ sententiæ quoad effectus merè privativos, seu non requirentes ad sui executionem actum hominis secum ferant executionem suam, nec indigeant facto alterius, non tamen teneri ad dimittendum beneficium, vel officium jam obtentum, eò quod hic effectus pœnalis sit positivus.

2. Nihilominus cum infamis ipso iure à tempore commissi criminis sit & maneat privatus dominio famæ suæ, accedens dein sententia declaratoria criminis retrotrahenda est ad tempus commissi criminis, ita ut ab eo tempore, ipso iure nulla sint, & fuerint electiones promotionesque aliæ illius ad beneficia, item actus ab eo gesti (exceptis ab eo actis ratione publici officii seu jurisdictionis; hæc enim sustinentur ut legitime gesta in gratiam communis boni ex l. Barbarius. ff. de off. prætor. Suar. loc. cit. Pass. num. 554.) item ab eo tempore censendus sit privatus esse beneficiis habitibus, eorumque fructibus, ut vel sic pœna infamæ ipso iure lata effectum hunc habeat, ne aliàs nullum habens non distingueretur à pœna non lata ipso iure, sed solum ferenda, Suar. loc. cit. n. 16. Sanch. in sum. l. 2. c. 26. nu. 1. Azor. p. 1. l. 6. c. 13. post q. 8. ad 7. Pass. n. 553. citans Angel. Perusin. in auth. de incestis nupt. n. 5.

Questio 343. Num igitur ex delicto famoso, seu ex infamia facti, dum de cetero delictum non est notorium nec notoritate juris (hoc est Ordine iudiciario comprobatum & sententiatum, vel confessum in iudicio) nec notoritate facti (hoc est per evidentiam rei, quæ aliqua tergiversatione velari non possit) incurratur irregularitas?

R Espondeo: ex nullo delicto, etiamsi sit enorme & publicum (quod qualiter à notorio distinguatur, vide supra) per quod delinquens sit publice infamis (nisi forte sit ex iis, pro quibus in specie à iure lata est irregularitas, quale v.g. est homicidium) delinquens est infamis infamia juris aut irregularis. habetur. c. fin. de tempor. ordin. ibid. Gl. c. ex tenore. t. eod. ibid. Barb. n. 3. & exprefsius. c. fin. de cohabit. Sayr. de Cens. l. 7. c. 12. n. 14. Navar. c. 25. n. 76. Garc. cit. c. 8. n. 64. Pass. n. 559. &c. unde jam licet quodlibet mortale diffamatum gignat infamiam facti, & hæc irregularitatem, quatenus talis ante pœnitentiam non est dignus promoveri ad Ordines & ministeria Ecclesiastica, non tamen hæc infamia parit irregularitatem propriè dictam, quæ per modum impedimenti ex se perpetuè à iure inducti, arceat ab actibus legitimis; sed solum naturaliter impedit propter dictam indignitatem, quod impedimentum, quia per pœnitentiam removeri potest, ut constat ex cit. c. fin. ex se temporale est.

Questio 344. An ex crimine saltem enormi & digno depositione, seu cui in iure statuta est pena depositionis notorio tantum per evidentiam facti, cui de cetero statuta non est in specie pena irregularitatis, incurratur infamia juris, & consequenter irregularitas propriè talis, quæ per pœnitentiam non tollitur, sed eget dispensatione?

R Espondeo negativè: scilicet tale crimen evidentia rei notorium infamare quidem naturaliter, sed non simpliciter, civiliter canonicè seu legaliter per respectum ad effectus legales ratione notorietatis, nisi quoque sit notorium in iure, & quidem media sententia iudicis, de quo paulò post Gl. & Innoc. in c. testimonium. de testibus. Abb. in c. inquisitionis. de accusat. n. 2. Sylv. v. infamia. n. 11. Jul. clar. l. 8. sentent. s. ult. q. 21. n. 1. Suar. cit. d. 48. s. 2. n. 6. Laym. l. 1. de irreg. c. 4. num. 10. Pass. n. 562. & seq. citans plures alios contra Navar. c. 27. n. 248. Valent. to. 2. d. 7. q. 19. p. 3. s. 5. Sayr. loc. cit. n. 12. Sanch. opusc. t. 2. c. 2. dub. 18. qui tamen sic limitat, ut adlit quoque infamia de perseverantia in crimine. Ratio est, quia infamia consequens crimen notorium extra iudicium temporalis est, & infert impedimentum temporale, quod & quam removel pœnitentia. Responso sumitur ex cit. c. testimonium. c. nunquam. d. 56. c. si duo. 35. q. 1. Unde jam clericus notoriè concubiniarius, vel adulter, post peractam sufficientem pœnitentiam, vitæque emendationem absque dispensatione celebrare poterit, aliæque præstare; licet enim tales antiquitus suspensi fuerint ipso facto. Sylv. v. concubiniarius. q. 5. Covar. in c. si furiosus. apud Pass. n. 565. tamen hanc pœnam abrogatam consuetudine, testantur Laym. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 4. num. 11. Sayr. l. 4. c. 15. num. 24. Mediu. Sor. Suar.